

GIAO TIẾP, VĂN BẢN VÀ PHƯƠNG THỨC BIỂU ĐẠT

Bài tập

1. Bài tập 1, trang 17 – 18, SGK.

2. Bài tập 2, trang 18, SGK.

3. Hai truyền thuyết *Con Rồng cháu Tiên* và *Bánh chưng, bánh giầy* có phải là những văn bản không? Nếu là những văn bản thì các truyện này thuộc loại văn bản nào?

4. Các bài ca dao sau thuộc phương thức biểu đạt nào, nhằm mục đích gì?

a) *– Ai làm cho bướm lia hoa*

Cho chim xanh nở bay qua vườn hồng?

– Ai đi muôn dặm non sông

Để ai chứa chất sầu đong vơi đầy?

- b) *Tò vò mà nuôi con nhện
Đến khi nó lớn, nó quện nhau đi
Tò vò ngồi khóc tí tí
Nhện ơi, nhện hỡi, nhện đi đằng nào ?*

5. Các văn bản sau đây nhằm mục đích giao tiếp nào ?

a) *Trong ngày 5 – 9 – 2000, cùng 630.000 học sinh Hà Nội, hơn 1.000 học sinh Trường THPT Việt Đức đã phấn khởi khai giảng năm học mới. Thầy và trò vinh dự đón các vị lãnh đạo Nhà nước và Thành phố đến dự. Thầy hiệu trưởng đã nêu lên những thành tích của nhà trường năm học vừa qua và nêu nhiệm vụ năm học mới. Đại diện học sinh lên hứa quyết tâm học tập tốt theo lời Bác Hồ dạy. Buổi lễ khai giảng kết thúc bằng hồi trống vào học.*

b) *Công ti Vĩnh Sinh : số . . . đường . . . thành phố . . .*

– *Chuyên sửa chữa các loại xe du lịch đời mới và tái nhệ ;*

– *Trang thiết bị hiện đại, phụ tùng chính hiệu ;*

– *Chi phí thấp, hoá đơn VAT.*

6. Trong bảng sau đây có ô đã bị chép nhầm. Hãy sửa lại cho đúng.

1	Miêu tả	Tái hiện trạng thái sự vật, con người
2	Nghị luận	Kể diễn biến sự việc
3	Tự sự	Giới thiệu đặc điểm, tính chất, phương pháp
4	Thuyết minh	Bình luận, nêu ý kiến
5	Biểu cảm	Thể hiện quyền hạn, trách nhiệm giữa người và người
6	Hành chính – công vụ	Biểu hiện tình cảm

Gợi ý làm bài

1. Nhận dạng phương thức biểu đạt của các đoạn văn, đoạn thơ cho sẵn :

a) Đoạn văn kể chuyện Cám lừa Tấm để lấy tôm, tép của Tấm. Đoạn văn thuộc phương thức *tự sự*.

b) Đoạn văn tả cảnh đêm trăng, thuộc phương thức *miêu tả*.

c) Đoạn văn nêu lí lẽ, thuộc phương thức *nghị luận*.

d) Đoạn thơ bộc lộ tình cảm, thuộc phương thức *biểu cảm*.

đ) Đoạn văn trình bày, giới thiệu, thuộc phương thức *thuyết minh*.

2. Truyền thuyết *Con Rồng cháu Tiên* kể chuyện Lạc Long Quân và Âu Cơ sinh ra các vua Hùng, thuộc kiểu văn bản *tự sự*.

3. Hai truyền thuyết *Con Rồng cháu Tiên* và *Bánh chưng, bánh giầy* là những văn bản vì cả hai đều mang đặc điểm của văn bản :

– Mỗi truyện đều là chuỗi lời kể (miệng hoặc viết) ;

– Mỗi truyện đều có chủ đề thống nhất ;

– Các đoạn trong mỗi truyện đều có sự liên kết mạch lạc.

Hai truyền thuyết trên thuộc kiểu *văn bản tự sự*. Tất nhiên ở đây có cả những chi tiết thuộc kiểu văn bản *miêu tả*, *thuyết minh*,..., nhưng các kiểu văn bản này đều nhằm mục đích kể diễn biến sự việc.

4. a) Hãy đọc hai bài ca dao xem có phải là cảm thán không. Có phải tác giả bài ca dao mong được thông cảm không ? Nếu đúng thì đó là phương thức *biểu cảm*.

b) Bài ca dao này có phải là đang kể một câu chuyện không ? Nếu là kể một câu chuyện thì nó là *tự sự*.

5. a) Văn bản cung cấp sự việc với đầy đủ thời gian, địa điểm, người tham gia và các sự việc xảy ra trong thực tế. Em có đồng ý đó là bản tin kể theo phương thức *tự sự* không ?

b) Hãy đọc và xem văn bản này có giống với nội dung một tờ quảng cáo thuộc phương thức *thuyết minh* không.

6. Đọc kĩ bảng phân chia về kiểu văn bản và phương thức biểu đạt của văn bản, trang 16, SGK. Sau đó, xét xem các ô trong bảng của bài tập này có nội dung đã phù hợp với nhau chưa. Hãy chú ý phân biệt ô đúng và ô sai để đánh dấu cho đúng. Có thể kẻ lại bảng vào vở hoặc dùng bút chì để nối nội dung các ô cho phù hợp.